EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 10 30
COM(2014) 676 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Bendras informacijos atskleidimo pagal valstybę reikalavimų, nustatytų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnyje, ekonominių pasekmių įvertinimas

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Bendras informacijos atskleidimo pagal valstybę reikalavimų, nustatytų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnyje, ekonominių pasekmių įvertinimas

I. Įvadas

Direktyvos 2013/36/ES[1] (toliau – direktyva) 89 straipsnyje nustatytas naujas reikalavimas bankams ir investicinėms įmonėms (toliau – įstaigos) viešinti informaciją atskirai pagal valstybę. Įstaigos turės kasmet viešinti duomenis iš kiekvienos valstybės, kurioje jos yra įsisteigusios, apie: a) savo pavadinimą (-us), veiklą, geografinę vietą, b) apyvartą, c) darbuotojų skaičių, d) pelną ar nuostolius nesumokėjus mokesčių, e) pelno arba nuostolių mokestį ir f) gautas valstybės subsidijas.

A, b ir c punktuose numatytus duomenis įstaigos turi skelbti nuo 2014 m. liepos 1 d. Dėl d, e ir f punktuose numatytų duomenų nustatyta speciali tvarka: pradiniame etape tuos duomenis konfidencialiai Komisijai turi teikti tik 14 svarbiausių Europos įstaigų[2] (ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų). Pradinės konfidencialios ataskaitos turėjo būti pateiktos ne vėliau kaip 2014 m. liepos 1 d., ir visos 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigos termino laikėsi. Per kitą etapą, t. y. nuo 2015 m. sausio 1 d., visą 89 straipsnyje numatytą informaciją privalo atskleisti visos įstaigos, kurioms taikomas 89 straipsnis, nebent Komisija nuspręstų atidėti reikalavimų viešinti informaciją atskirai pagal valstybę vykdymą.

89 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija iki 2014 m. gruodžio 31 d. pateiktų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl galimų neigiamų informacijos viešinimo pagal valstybę reikalavimo pasekmių. Komisijos, jei tinka, pasikonsultavus su Europos bankininkystės institucija, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija, reikalaujama atlikti bendrą tokių pasekmių, įskaitant poveikį konkurencingumui, investicijoms, galimybei gauti kredito ir finansų sistemos stabilumui, įvertinimą. Pagal 89 straipsnį, jei nustatomas didelis neigiamas poveikis, Komisija svarsto, ar siūlyti iš dalies keisti reikalavimus viešinti informaciją atskirai pagal valstybę, ir gali nuspręsti atidėti tų reikalavimų vykdymą.

Pagrindinis šios ataskaitos tikslas – pateikti Komisijos vertinimą, ar reikalavimai viešinti informaciją atskirai pagal valstybę daro didelį neigiamą ekonominį poveikį.

Atviro konkurso tvarka[3] Komisija užsakė išorės rangovui atlikti tyrimą dėl galimų teigiamų ir neigiamų reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pasekmių. Išorės rangovo

[1] 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB; OL L 176, 2013 6 27, p. 338

[2] Vadinamosios pasaulinės sisteminės svarbos įstaigos, kurioms leista veikti Sąjungoje. Jos nustatytos tarptautiniu mastu 2012 m. lapkričio 1 d. Finansinio stabilumo tarybos atnaujintame pasaulinės sisteminės svarbos bankų sąraše http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_121031ac.pdf.

[3] Konkurso nuoroda MARKT/2013/205/F.

tyrimą sudarė suinteresuotųjų šalių apklausa[4] ir ekonometrinė analizė (toliau – ekonometrinė analizė)[5]. Komisija konsultavosi su Europos bankininkystės institucija, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija. Ji taip pat konsultavosi tiesiogiai su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant, tarp kitų, su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų[6] ir keliomis pilietinės visuomenės organizacijomis, kurioms rūpi ši tema. Komisija surengė viešas konsultacijas[7] ir viešą renginį[8]. Taigi visos suinteresuotosios šalys turėjo pakankamai galimybių pareikšti savo nuomonę. Tuo remdamasi Komisija atliko galimų reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę ekonominių pasekmių vertinimą.

II. Kontekstas

Direktyvos 52 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad „siekiant atkurti Sąjungos piliečių pasitikėjimą finansų sektoriumi, itin svarbu padidinti skaidrumą, susijusį su įstaigų veikla ir visų pirma su gautu pelnu, sumokėtais mokesčiais ir gautomis subsidijomis. Todėl privalomą informacijos teikimą toje srityje galima laikyti svarbiu įstaigų ir įmonių atsakomybės suinteresuotiesiems subjektams ir visuomenei elementu.“ Reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę padės suinteresuotosioms šalims geriau suprasti grupių struktūras, jų veiklą ir veiklos teritoriją. Be to, reikalavimai viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turėtų padėti suprasti, ar mokesčiai mokami ten, kur faktiškai vykdoma verslo veikla. Informacijos atskleidimas ir skaidrumas laikomi pagrindinėmis reguliavimo priemonėmis, kurios padeda užtikrinti, kad įmonės veiksmingai įgyvendintų savo įsipareigojimus ir būtų atskaitingos už priimamas verslo strategijas.

Naujos prievolės viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turi būti vertinamos pastarojo meto finansų krizės kontekste, kai prireikė precedentų neturinčios viešosios paramos, kad būtų atkurtas finansinis stabilumas, ir smarkiai susvyravo piliečių pasitikėjimas finansų sektoriumi. Todėl pradėta aktyviau reikalauti, kad bankai santykiuose su visuomene taptų atskaitingesni ir skaidresni.

Nepriklausomai nuo finansų krizės, bendrovės vis labiau raginamos prisiimti atsakomybę už poveikį visuomenei, o įnašas, kurį verslas pateikia mokesčių forma, laikomas bendrovių socialinės atsakomybės dalimi. Dėl šių priežasčių iš didelių bendrovių imta aktyviau reikalauti didesnio skaidrumo, ypač jeigu jos didelę veiklos dalį vykdo svetur.

---

[4] Konsultuotasi su įvairiausiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, vyriausybes, reguliavimo institucijas, bankus ir prekybos asociacijas.

[5] Išorės rangovo tyrimas paskelbtas adresu http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[6] Konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų santrauka skelbiama adresu http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm .

[7] Su pareikštomis nuomonėmis galima susipažinti adresu http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2014/country-by-country-crd4/contributions_en.htm

[8] 2014 m. spalio 2 d. surengtas viešas renginys. Dalyviai atstovavo skirtingoms suinteresuotųjų šalių grupėms. Su diskusijų santrauka galima susipažinti adresu http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm#240711

III. Reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę ekonominio poveikio įvertinimas

Dauguma suinteresuotųjų šalių tikisi, kad reikalavimai viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turės tam tikros teigiamos įtakos Europos finansų sektoriaus skaidrumui ir atskaitomybei ir visuomenės pasitikėjimui tuo sektoriumi[9]. Be to, įvairios suinteresuotųjų šalių grupės mano, kad papildomos gairės dėl tikslaus punktų, apie kuriuos reikia pateikti informaciją, turinio padidintų skaidrumą, nuoseklumą, sumažintų netinkamo duomenų supratimo riziką ir apribotų administracinę naštą.

Toliau nagrinėjami galimos ekonominės reikalavimų viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pasekmės, ypač konkurencingumui, investicijoms, galimybei gauti kredito ir finansų sistemos stabilumui. Išvadose atsispindi suinteresuotųjų šalių nuomonės, gautos per Komisijos ir išorės rangovo atliktas apklausas, viešas konsultacijas ir viešą renginį, ir ekonometrinės analizės rezultatai.

A. Poveikis konkurencingumui

Dauguma suinteresuotųjų šalių mano, kad informaciją teikiančių įstaigų konkurencingumui neigiamo poveikio nebus[10]. Tiesa, kai kurios teigia, kad, kol vienodos sąlygos nėra sudarytos pasaulio mastu, informaciją teikiančios įstaigos bus nepalankioje padėtyje, palyginti su įstaigomis, kurių nesaisto reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę, nes padidės administracinė našta ir sąnaudos, joms teks patirti viešąją duomenų kontrolę ir atskleisti konkretesnę verslo informaciją nei jų konkurentams, kuriems tokie reikalavimai negalios. Tos suinteresuotosios šalys (jų yra mažuma) mano, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neigiamai paveiks konkurencingumą, nors jos apskritai nesitiki, kad neigiama įtaka būsianti stipri.

Kiti mano, kad reikalavimai viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turės teigiamos įtakos informacijų teikiančių įstaigų konkurencingumui. Teigiama, kad dėl reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę išaugęs skaidrumas ir atskaitomybė paskatins informaciją teikiančias įstaigas geriau išnagrinėti su vidaus organizacija ir veikla susijusią riziką. Todėl didesnis skaidrumas padės ne tik atskleisti galimas problemas, bet ir jų išvengti. Dėl to gali sumažėti skandalų, kurie pakenktų įstaigų reputacijai ir išklibintų investuotojų ir klientų pasitikėjimą, keliama rizika, ir toks skaidrumas gali padėti atkurti visuomenės pasitikėjimą ES finansinių paslaugų sektoriumi. Jos taip pat mano, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę gali pritraukti investuotojų ir klientų, kurie brangina didesnį skaidrumą, o tai savo ruožtu gali tapti informaciją teikiančių įstaigų konkurenciniu pranašumu.

Reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę vykdymo išlaidos veikiausiai bus iš esmės proporcingos informaciją teikiančios įstaigos veiklos mastui ir jos tarptautiniam pobūdžiui. Informaciją teikiančios įstaigos, ypač daugianacionalinės grupės, veikiausiai jau

[9] Žr. viešo renginio diskusijų santrauką, atsakymus į viešų konsultacijų klausimus ir išorės rangovo ataskaitos p. 87, 91, 145–147.

[10] Žr. viešo renginio diskusijų santrauką, atsakymus į viešų konsultacijų klausimus, konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų atsakymų santrauką ir išorės rangovo ataskaitos p. 139.

turi sudėtingą duomenų rinkimo sistemą. Numatoma, kad reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę vykdymo išlaidos nebus labai apčiuopiamos[11].

Nepanašu, kad pagal reikalavimą viešinti informaciją atskirai pagal valstybę atskleista informacija bus komerciškai konfidenciali. Atskirai pagal valstybę paviešintos informacijos lygio nepakaks, kad suinteresuotos šalys galėtų susidaryti išsamų vaizdą apie informaciją pateikusių įstaigų komercines strategijas. Bent trys ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigos jau savanoriškai yra paskelbusios duomenis, kuriuos reikalaujama paviešinti atskirai pagal valstybę, be susirūpinimo dėl komercinės konfidencialios informacijos atskleidimo arba dėl kitų padarinių konkurencijai.

Ekonometrinės analizės rezultatai rodo, kad pagerinus atskleidimo kokybę (toks yra reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pagrindinis tikslas) mažėja informaciją teikiančių įstaigų galimybės nuslėpti tikruosius veiklos rezultatus (manipuliuoti duomenimis). Tyrimas rodo, kad vienu punktu (sudėtiniame rodiklyje, kurio skalė nuo 0 iki 52) padidinus atskleidimo lygį manipuliavimo duomenimis tikimybė tirtuose imties bankuose sumažėjo 3,5 proc.[12]

Ekonometrinė analizė tiesiogiai nerodo poveikio konkurencingumui, tačiau literatūros apžvalga leidžia daryti išvadą, kad didesnis atskleidimo lygis galėtų padėti bankams tapti konkurencingesniais, pavyzdžiui, dėl to, kad sumažintų informacijos asimetriškumo problemą, padėtų paskirstyti išteklius ir padidintų pasitikėjimą. Apskritai tyrimas leidžia daryti išvadą, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturėtų neigiamai paveikti konkurencijos.

Kai kurios suinteresuotosios šalys numato, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę paveiks bankų faktinį mokesčio tarifą. Reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę savaime nėra apmokestinimo priemonė – tai skaidrumo ir bendrovių atsakomybės priemonė. Jis neturės tiesioginio poveikio mokesčio tarifui, kuris nustatomas informaciją teikiančioms įstaigoms. Bet koks faktinio apmokestinimo padidėjimas būtų tik netiesioginė pasekmė. Labai sunku nuspėti, kiek tikėtina, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę gali netiesiogiai lemti (faktinio) mokesčio tarifo padidėjimą. Tai priklausytų nuo daugelio veiksnių, tokių kaip esama įstaigos praktika mokesčių klausimais, valdžios institucijų reakcija į informacijos apie visus skirtingose valstybėse sumokėtus mokesčius paviešinimą ir visuomenės reakcija į paskelbtuosius duomenis, kuriuos reikalauta viešinti atskirai pagal valstybę. Net jei informaciją teikianti įstaiga pakeistų praktiką apmokestinimo atžvilgiu, vis tiek būtų sunku nustatyti, ar tai yra netiesioginė reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pasekmė ar veikiau kitų šios srities pokyčių rezultatas. Toks padidėjimas galėtų turėti teigiamą poveikį konkurencijai ta prasme, kad galbūt padėtų suvienodinti veikimo sąlygas mažesnėms įstaigoms, kurios nevykdo veiklos užsienyje. Žvelgiant plačiau, bendrą bet kokio mokesčio tarifo padidėjimo ekonominį poveikį pamatuoti būtų labai sunku, ir jis priklausytų nuo skirtingų rezultatų[13]. Kaip neigiamos pasekmės, galima tikėtis informaciją teikiančio subjekto ekonominės veiklos sumažėjimo, tačiau veikiausiai rastųsi kompensuojamųjų veiksnių, tokių kaip papildomos

[11] Išsamiau apie tai – išorės rangovo ataskaitos p. 97 ir konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų atsakymų santraukoje.

[12] Išorės rangovo ataskaitos p. 73–83 ir 84–85.

[13] Išsamiau apie tai išorės rangovo ataskaitos p. 93–96.

pajamos valstybės išlaidoms, kurios galėtų būti naudingos visuomenei ir platesnei ekonomikai, ir išaugęs visuomenės pasitikėjimas.

B. Poveikis investicijoms

Suinteresuotųjų šalių teirautasi, koks reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę poveikis investicijoms į informaciją teikiančias įstaigas ir jų pačių investicijoms[14].

Pirmuoju klausimu dauguma suinteresuotųjų šalių tikisi, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturės jokio poveikio investicijoms į informaciją teikiančias įstaigas. Jos mano, kad investavimo sprendimai grindžiami kitais veiksniais nei pagal 89 straipsnį atskleistini duomenys, ir kad investavimo sprendimus lemia galima ekonominė nauda, o ne informacijos atskleidimas. Taip pat nurodyta, kad kapitalo rinkose finansavimo ieškančios įstaigos jau turi pateikti išsamesnę informaciją nei ta, kurios reikalaujama 89 straipsnyje.

Tačiau esama tam tikro nerimo, kad atskirais atvejais, kai atskleistą informaciją visuomenė suprastų netinkamai ir (arba) kaip neigiamą, įstaigų patrauklumas kapitalo rinkose galėtų būti paveiktas neigiamai. Be to, kai kurios suinteresuotosios šalys teigia, kad reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę įvedimas galėtų sukelti abejonių dėl vienodų sąlygų ir kad papildomi atskleidimo reikalavimai galėtų sumažinti ES, kaip investicijų paskirties vietos, patrauklumą (dėl su tuo susijusios administracinės naštos ir išlaidų). Tačiau dauguma suinteresuotųjų šalių sutaria, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę nepaveiks informaciją teikiančių įstaigų noro likti ES.

Kai kurios suinteresuotosios šalys tikisi teigiamo poveikio investicijoms į informaciją teikiančias įstaigas. Jos teigia, kad pasaulyje investuotojams vis labiau reikia skaidresnių ir patikimesnių (arba išsamesnių) duomenų apie bendroves, į kurias jie investuoja. Atskleidimas investuotojams suteiktų solidesnį pagrindą, kuriuo remdamiesi jie galėtų daryti patikimus investavimo sprendimus ir taptų pajėgesni reikalauti bankų atskaitomybės. Skaidrumas, įskaitant reikalavimą viešinti informaciją atskirai pagal valstybę, padėtų investuotojams nustatyti rizikos veiksnius ir finansinius pažeidimus ir sudarytų sąlygas įstaigoms geriau valdyti riziką. Taip jis padėtų padidinti stabilumą bankų sektoriuje ir to sektoriaus patrauklumą investuotojams. Galiausiai teigiama, kad priimdami sprendimus investuotojai vis labiau atsižvelgia į tokius veiksnius kaip tvarumas ir skaidrumas ir kad atskleidimas gali pritraukti daugiau investicijų iš socialiai atsakingų investuotojų.

Antruoju klausimu didžioji dauguma suinteresuotųjų šalių mano, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturės jokio poveikio informaciją teikiančių įstaigų investicijoms.

Ekonometrinės analizės rezultatai rodo, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę veikiausiai neturėtų neigiamo poveikio investicijoms. Priešingai, nustatyta, kad vienas papildomas punktas atskleidimo rodiklyje sumažina nuosavo kapitalo savikainą 0,2 proc. punkto. Todėl, dėl reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pagerinus atskleidimo kokybę (kapitalo rinkų požiūriu), bankams galėtų sumažėti nuosavo kapitalo

[14] Žr. viešo renginio diskusijų santrauką, atsakymus į viešų konsultacijų klausimus, konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų atsakymų santrauką ir išorės rangovo ataskaitos p. 140–141.

kaina. Dėl to galėtų mažėti paskolų palūkanos ir atsirasti sąlygų bendrovėms daugiau investuoti į savo verslą ir jo plėtrą[15].

Apžvelgus literatūrą, galima daryti išvadą, kad, visapusiškai pagerinusios atskleidimo procesą, bendrovės sėkmingiau veikia kapitalo rinkose, pavyzdžiui, dėl mažesnio asimetriškos informacijos kiekio ir mažesnių atstovavimo išlaidų sumažėja nuosavo kapitalo kaina. Nuosavo kapitalo kainos sumažėjimas buvo sietas su didesnėmis ir finansų, ir ne finansų sektoriaus investicijomis.

C. Poveikis galimybei gauti kredito

Suinteresuotųjų šalių teirautasi, koks reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę poveikis informaciją teikiančių įstaigų galimybei gauti kredito[16].

Pirmuoju klausimu didžioji dauguma suinteresuotųjų šalių laikosi nuomonės, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturės jokio poveikio informaciją teikiančių įstaigų galimybei gauti kredito.

Mažuma suinteresuotųjų šalių susirūpinusios, kad įtaka gali būti neigiama. Jos tvirtina, kad atskleista informacija gali būti netinkamai suprasta ir sukelti nepalankius jausmus. Konkrečiai dėl informacijos apie viešąsias subsidijas vienas suinteresuotasis subjektas teigia, kad ji galėtų sudaryti įspūdį, kad bankas yra gaivinamas, o tai padidintų didmeninio finansavimo išlaidas.

Kiti tikisi teigiamos įtakos. Labai panašiai, kaip pastabose apie poveikį investicijoms, teigiama, kad didesnis skaidrumas galėtų padidinti pasitikėjimą informaciją teikiančiomis įstaigomis, padėtų geriau suprasti bendrovei kylančią riziką, taigi ir geriau ją valdyti, o ilgainiui – sumažinti kylančios rizikos lygį.

Antruoju klausimu, t. y. dėl reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę poveikio informaciją teikiančių įstaigų vykdomai kredito teikimo veiklai, suinteresuotosios šalys iš esmės sutaria, kad reikalavimas neturės poveikio nei informaciją teikiančių įstaigų kredito teikimo veiklai, nei verslui ir namų ūkiams teikiamo kredito kainai ar kokybei.

Ekonometriniai rezultatai leidžia teigti, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę veikiausiai neturės jokio poveikio bankų galimybei patekti į kapitalo rinkas. Priešingai, rezultatai leidžia teigti, kad vienas papildomas punktas atskleidimo rodiklyje sumažina nuosavo kapitalo kainą 0,2 proc. punkto. Todėl dėl reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pagerinus atskleidimo kokybę netgi gali šiek tiek sumažėti bankų nuosavam kapitalui, ir tą naudą galėtų pajusti ne finansų sektoriaus bendrovės ir namų ūkiai, nes sumažėtų skolinimosi palūkanos[17].

[15] Išorės rangovo ataskaitos p. 46-55 ir 84–85.

[16] Žr. viešo renginio diskusijų santrauką, atsakymus į viešų konsultacijų klausimus, konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų atsakymų santrauką ir išorės rangovo ataskaitos p. 142-143.

[17] Išorės rangovo ataskaitos p. 46-55 ir 84–85.

Apžvelgus literatūrą, galima daryti išvadą, kad mažesnės bankams taikomos skolinimosi palūkanos gali taip pat padidinti galimybę gauti kredito, nes užsitikrinę didesnį pelną bankai labiau linksta didinti skolinimosi pasiūlą.

D. Poveikis finansų sistemos stabilumui

Dauguma suinteresuotųjų šalių[18] tikisi, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturės jokio poveikio finansų sistemos stabilumui. Jos nurodo, kad, net jei atskirose bendrovėse esama svyravimų potencialo, tai viso sektoriaus nepaveiks. Jos taip pat nurodo, kad svyravimai susiję su keliomis priežastimis ir kad neįmanoma nustatyti svyravimų, susijusių vien su informacijos atskleidimu pagal 89 straipsnį. Vienas respondentas nurodo, kad tam tikra informacijos atskleidimo rizika gali kilti ir paveikti supratimą apie sektorių, tačiau nesitiki, kad poveikis būtų apčiuopiamas.

Tik nedidelė suinteresuotųjų šalių mažuma nesutinka ir pamini, pavyzdžiui, tai, kad, jei būtų paskelbta išsami informacija apie banko mokestinę poziciją, gali būti paveiktas tarpbankinis skolinimasis, arba nurodo, kad dėl nenuoseklaus taikymo ar skirtingų interpretacijų visuomenė gali netinkamai suprasti duomenis. Tos suinteresuotosios šalys vis dėlto nemano, kad neigiama įtaka būtų stipri.

O štai keletas suinteresuotųjų subjektų tikisi teigiamo poveikio, be kita ko, aiškindami, kad atskleidus daugiau informacijos: investuotojai ir kitos suinteresuotosios šalys geriau suvoks, kaip veikia finansų sektorius ir kokie jo nuosavybės modeliai; pagerės rizikos valdymas ir tvarumas; padidės pasitikėjimas ir sumažės rinkos svyravimai.

Ekonometrinės analizės rezultatai rodo, kad padidinus informacijos atskleidimo kokybę būtų padarytas teigiamas poveikis ataskaitų teikimo kokybei. Rezultatai leidžia manyti, kad atskleidimo balą padidinus vienetu analitiko prognozių tikslumas padidėja 0,49 proc. punkto[19] ir 3,5 proc.[20] sumažėja manipuliavimo duomenimis apie pelną tikimybė. Tai reiškia, kad įgyvendinus reikalavimą viešinti informaciją atskirai pagal valstybę finansų įstaigos paskelbta informacija suinteresuotiems išorės subjektams gali tapti informatyvesnė ir geriau atspindėti realią ekonominę įstaigos padėtį. Todėl galėtų sumažėti svyravimai ir padidėti finansinis stabilumas.

Apžvelgus literatūrą, taip pat galima daryti išvadą, kad bankams atskleidžiant informaciją gali būti daromas teigiamas poveikis finansiniam stabilumui, nes atskleidimas gali sumažinti asimetriškos informacijos problemas, palengvinti įstaigų stebėjimą ir pagerinti valdymą.

[18] Žr. viešo renginio diskusijų santrauką, atsakymus į viešų konsultacijų klausimus, konsultacijų su 14 ES pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų atsakymų santrauką ir išorės rangovo ataskaitos p. 144.

[19] Išorės rangovo ataskaitos p. 64–72 ir 84–85.

[20] Išorės rangovo ataskaitos p. 73–83 ir 84–85.

E. Įvertinimas

Kadangi nuostatos dėl reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę nėra iki galo įsigaliojusios, šis vertinimas iš esmės yra į ateitį orientuota patikra, kuria siekiama pagal Direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnio reikalavimą nustatyti, ar galima tikėtis, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turės didelės neigiamos ekonominės įtakos.

Suinteresuotosios šalys tikisi, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę turės tam tikros teigiamos įtakos Europos finansų sektoriaus skaidrumui ir atskaitomybei ir visuomenės pasitikėjimui tuo sektoriumi. Vis dėlto teigiama, kad skaidrumui užtikrinti reikia papildomų gairių (dėl tikslaus punktų, pagal kuriuos reikia pateikti informaciją, turinio) ir nuoseklaus įgyvendinimo valstybėse narėse.

Suinteresuotųjų šalių nuomonių visuma krypsta į tai, kad reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę nedarys reikšmingo poveikio konkurencingumui, investicijoms, galimybei gauti kredito ar finansų sistemos stabilumui. Oponentai dažniausiai nurodo, kad visuomenė gali neteisingai suprasti duomenis ir kad padidės administravimo našta. Reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę rėmėjai nurodo keletą teigiamų poveikio aspektų: investuotojai galės priimti informacija labiau pagrįstus investavimo sprendimus ir tvirčiau reikalauti bankų atskaitomybės. Reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę sudarys informaciją teikiančioms įstaigoms sąlygas geriau valdyti riziką ir taip sumažinti skandalų riziką bei padidinti stabilumą finansų sektoriuje. Reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pritrauks investuotojus ir klientus, kurie vertina didesnį skaidrumą, ir apskritai padės didinti pasitikėjimą Europos finansų sektoriumi.

Ekonometrinės analizės rezultatai rodo, kad padidinus informacijos atskleidimo kokybę (toks yra yra reikalavimų viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pagrindinis tikslas) būtų pasiekta įvairiopo teigiamo poveikio. Padidinus informacijos atskleidimo kokybę gali sumažėti nuosavo kapitalo kaina ir dėl to verslui ir namų ūkiams gali sumažėti skolinimosi palūkanos, taigi pagerėtų galimybė gauti kredito ir investavimo sąlygos. Be to, tai sumažintų informaciją teikiančių įstaigų galimybę slėpti savo tikruosius rezultatus, t. y. manipuliuoti duomenimis, ir padidintų ataskaitų kokybę. Dėl to galėtų pagerėti konkurencingumas ir padidėti finansinis stabilumas.

Komisijos vertinimu, pagrįstu tyrimo rezultatais ir suinteresuotųjų šalių išreikštomis nuomonėmis, šiuo metu reikalavimas pagal Direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnį viešinti informaciją atskirai pagal valstybę veikiausiai neturėtų reikšmingo neigiamo ekonominio poveikio, visų pirma konkurencingumui, investicijoms, galimybei gauti kredito ar finansų sistemos stabilumui.

Priešingai, panašu, kad galėtų būti padaryta tam tikra ribota teigiama įtaka. Suinteresuotųjų šalių atsiliepimai ir pirmojo konfidencialiai atskleistos informacijos rinkinio analizė rodo, kad teigiamas 89 straipsnio poveikis gali būti sustiprintas išsprendus kai kuriuos su 89 straipsnio įgyvendinimu susijusius aspektus.

IV. Išvada

Šiuo metu Direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnio reikalavimas viešinti informaciją atskirai pagal valstybę neturėtų reikšmingo neigiamo ekonominio poveikio, visų pirma konkurencingumui, investicijoms, galimybei gauti kredito ar finansų sistemos stabilumui. Priešingai, panašu, kad galėtų būti padaryta tam tikra ribota teigiama įtaka; vis dėlto teigiamą 89 straipsnio poveikį galima sustiprinti išsprendus kai kuriuos su 89 straipsnio įgyvendinimu susijusius aspektus.

Komisijos nuomone, kadangi nenustatyta jokių reikšmingų neigiamų reikalavimo viešinti informaciją atskirai pagal valstybę pasekmių, Direktyvos 2013/36/ES 89 straipsnyje numatytų įsipareigojimų laikymosi nereikėtų atidėti, ir jie visi turėtų būti taikomi, kaip numatyta, nuo 2015 m. sausio 1 d.